

Laki

avioliittolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan avioliittolain (234/1929) 66 §:n 1 momentti ja 89 §, sellaisena kuin niistä on 66 §:n 1 momentti laissa 97/2011, sekä
lisätään 35 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 427/2010 ja 1125/2019, uusi 5 momentti, 86 §:ään siitä lailla 411/1987 kumotun 4 momentin tilalle uusi 4 momentti, sekä lakiin uusi 103 c ja 103 d § seuraavasti:

35 §

Avio-oikeuden vanhentumisesta säädetään 103 c §:ssä.

66 §

Lahjakirjan, kirjallisen suostumuksen, avioehtosopimuksen, luettelon ja avio-oikeuden vanhentumista koskevan sopimuksen, joista säädetään 35 §:n 2 momentissa sekä 38, 42, 60 ja 103 d §:ssä, on, jotta ne olisivat päteviä, oltava päivättyjä, asianmukaisesti allekirjoitettuja ja kahden esteettömän henkilön oikeaksi todistamia. Kiinteää omaisuutta koskeva lahjakirja tai suostumus voidaan allekirjoittaa myös kaupanvahvistajan oikeaksi todistamana.

86 §

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettua suostumusta tai lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos lainvoimaisen avioeroa tai avioliiton kumoamista koskevan päätöksen antamisesta tai avioliiton purkautumisesta puolison kuoleman johdosta on kulunut yli 10 vuotta.

89 §

Jos puolisoiden omaisuutta eroteltaessa jonkin irtaimen esineen suhteen ei käy olosuhteista selville eikä myöskään voida näyttää, kumman puolison omaisuuteen se kuuluu tai että se on yhteistä omaisuutta, on puolisoiden katsottava saaneen sen yhteisesti yhtäläisin oikeuksin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua yhteisomistusolettamaa ei kuitenkaan sovelleta, jos lainvoimaisen avioeroa tai avioliiton kumoamista koskevan päätöksen antamisesta on kulunut yli 10 vuotta.

2 luku

Osituksen toimittaminen

103 c §

Avio-oikeus vanhentuu 10 vuoden kuluttua siitä, kun lainvoimainen päätös puolisoitten avioeroa tai avioliiton kumoamisesta on annettu, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Kun avio-oikeus on vanhentunut, kumpikaan puoliso ei ole velvollinen luovuttamaan omaisuuttaan avio-oikeuden nojalla toiselle puolisolle.

Avio-oikeuden vanhentuminen katkeaa, kun puoliso tai puolison kuolinpesä hakee tuomioistuimelta pesänjakajaa osituksen toimittamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu 10 vuoden määräaika keskeytyy 2 momentissa tarkoitettua menettelyn ajaksi, kun pesänjakajan määräämistä koskeva asia tulee vireille. Jos pesänjakajan määräämistä koskeva asia raukeaa, määräaika jatkaa kulumistaan sen keskeytyshetkestä lukien.

Ositusta, jossa avio-oikeus on todettu vanhentuneeksi, ei voida 103 b §:n nojalla sovitella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua määräaika ei kuitenkaan sovelleta, jos osapuolet ovat sopineet pidemmästä määräajasta avio-oikeuden vanhentumista koskevalla sopimuksella.

103 d §

Puolisot voivat avio-oikeuden vanhentumista koskevassa sopimuksessa määrätä pidemmästä kuin 103 c §:ssä tarkoitettua 10 vuoden määräajasta.

Avio-oikeuden vanhentumista koskeva sopimus on tehtävä kirjallisesti. Jos puoliso vajaavaltaisuuden tai toimintakelpoisuuden rajoittamisen vuoksi ei ole oikeutettu itse tekemään avio-oikeuden vanhentumista koskevaa sopimusta, hänen on hankittava siihen edunvalvojansa kirjallinen hyväksyminen.

Avio-oikeuden vanhentumista koskeva sopimus on jätettävä rekisteröitäväksi Digi- ja väestötietovirastolle tai Ahvenanmaan valtionvirastolle. Ilmoituksen rekisteröinnistä voi tehdä puoliso. Ilmoituksen liitteenä on oltava jäljennös avio-oikeuden vanhentumista koskevasta sopimuksesta.

Avio-oikeuden vanhentumista koskeva sopimus tulee voimaan, kun se on rekisteröity. Sopimus voidaan rekisteröidä, kun avioliiton purkamista koskeva päätös on saanut lainvoiman. Sopimus ei kuitenkaan tule voimaan, jos sitä ei ole tehty säädettyssä muodossa tai hakemus on jätetty sen jälkeen, kun avio-oikeus on vanhentunut.

Mitä puolisoista säädetään, sovelletaan myös puolisoitten kuolinpesiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2026.

Tätä lakia sovelletaan myös avioliittoihin, joiden purkamista koskeva lainvoimainen päätös on annettu tai jotka ovat purkautuneet puolison kuoleman johdosta ennen tämän lain voimaantuloa seuraavin poikkeuksin:

1) avio-oikeus vanhentuu 103 c §:n 1 momentissa säädetyn mukaisesti 10 vuoden kuluttua lainvoimaisen avioliiton purkamista koskevasta päätöksestä, mutta kuitenkin aikaisintaan viisi vuotta lain voimaantulon jälkeen, jos puolisot eivät ole sopineet asiasta toisin;

2) 86 §:n 2 momentissa tarkoitettua lupaa ei tarvita, jos lainvoimaisen avioeroa tai avioliiton kumoamista koskevan päätöksen antamisesta tai avioliiton purkautumisesta puolison kuoleman johdosta on kulunut yli 10 vuotta ja lain voimaantulosta vähintään viisi vuotta.

Helsingissä 14.11.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Oikeusministeri Leena Meri